

15

Десанка Максимовић

Стрејња

Љубавна песма може да нас испуни, узбуди, понесе. Она уме да нас изненади, опомене, поучи. Како то чини песма *Стрејња* Десанке Максимовић?

Читај и откривај шта необично доноси.

наговештај – оно што се нејасно или посредно помиње, каже, најављује, нешто казано изокола, а не директно

стрепња – осећање узнемирености, страха пред нечим, предосећање опасности

слутња – неодређено, нејасно осећање да би се могло догодити неко зло или несрећа

Не, немој ми прићи! Хоћу издалека
Да волим и желим твоја ока два.
Јер срећа је лепа само док се чека,
Док од себе само наговештај дâ.

Не, немој ми прићи! Има више дражи
Ова слатка стрепња, чекање и стра'.
Све је много лепше донде док се тражи,
О чему се само тек по слутњи зна.

Не, немој ми прићи! Нашто то и чему?
Издалека само све кô звезда сја;
Издалека само дивимо се свему.
Не, нек ми не приђу ока твоја два!

ЛИТЕРАРНИ КУТАК

- ◆ Песма *Стрејња* почиње љубавним вапајем, израженим у стиху: *Не, немој ми прићи!* Које је тај вапај упућен? Чег се лирски субјект плаши? Коју функцију има знак узвика у почетним стиховима све три строфе?
- ◆ Из каквих доживљаја и сазнања се рађа мисао да је све много лепше донде док се тражи? Шта тиме лирски субјект жели да продужи и сачува? Да ли је, према твом мишљењу, срећа лепа само док се чека?
- ◆ Којим глаголским облицима су изречене љубавне „забране“? Да ли је осећање које обузима девојку: страх, заљубљеност или љубав?
- ◆ Опиши неко своје слично искуство.
- ◆ Шта те прво привуче код друге особе? Шта мислиш, јесу ли заљубљеност и љубав исто осећање?
- ◆ Зашто лирски субјект хоће само издалека да воли и жели нечија ока два?
- ◆ Повежи наслов с порукама песме. Дефиниши поруке служећи се стиховима песме.
- ◆ Музикалност песничког језика остварује се на различите начине. Један од начина је понављање гласова, слогова, скупова речи, стихова. Уочи та понављања у овој песми. Утврди каквом је строфом и каквим стихом спевана песма *Стрејња*. Коју функцију има измена дужег и краћег стиха у строфи?

ЉУБАВНА АУТОРСКА ПЕСМА

ПОЈАМ
О
ПОЈМУ

Љубавна ауторска песма је по мотивима најразноврснија, а по обиму најбројнија врста лирске поезије. То је врста лирске песме у којој се изражава интимно осећање љубави. Оно је прожето чежњом, заносом, стрепњом, срећом, радошћу, усхићењем, сновима, али и болом и патњом због растанка, неуслишене љубави, недосађаних снова.

Љубавну ауторску песму одликују субјективност, тананост осећања, топла, снажна и директно исказана емоција и лични тон.

У нашој књижевности познати песници љубавних песама су: Алекса Шантић, Јован Дучић, Милан Ракић, Десанка Максимовић, Оскар Давичо, Васко Попа, Мирослав Антић и други.

КУТАК ЗА
РАДОЗНАЛЕ

Издвојили смо кратак запис књижевног критичара Бранка Јовановића о поезији Десанке Максимовић. У том тексту аутор поставља питања себи, али и свом читаоцу. Покушај да одговориш на њих. Присети се свих песама Десанке Максимовић које си до сада прочитао/ла.

„Постоји један стих у поезији Десанке Максимовић који као да је присутан у читавом песништву њеном, од кога као да увек полази и увек се њему враћа: Све је много лепше донде док се тражи, стих речен као захтев о који се ни један прави стваралац не сме оглушити. У чему је тражење Десанке Максимовић? Шта је то што је песникињу из песме у песму, из емоције у емоцију, гонило на испитивање и проверавање себе, природе, човека?”

ЗА ВЕЖБАЊЕ:

- » Научи песму *Сирејња* напамет. Да би твоје рецитовање било изражајно, осећајно и топло, послушај песму са CD-а, у интерпретацији драмске уметнице.
- » Припреми са својим другарима рецитал љубавне поезије. Поделите се у групе. Прва група нека припреми рецитал под називом *Љубави наших ђесникиња*.
- » Рециталом обухватити најбоље стихове Десанке Максимовић, Мире Алечковић, Даринке Јеврић, Милене Јововић и других.
- » Друга група нека припреми рецитал под називом *Љубави наших ђесника*. Рециталом обухватити најбоље љубавне стихове Алексе Шантића, Јована Дучића, Мирослава Антића, Васка Попе, Оскара Давича и других.
- » Избор песама сачини са својим наставником/ицом српског језика.